

TISKOVÁ ZPRÁVA č. 177/23

V Lucemburku dne 23. listopadu 2023

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-321/22 | Provident Polska

Ochrana spotřebitele: uložení povinnosti spotřebiteli zaplatit nepřiměřené neúrokové náklady může představovat zneužívající ujednání

Tři občané v Polsku uzavřeli smlouvy o spotřebitelském úvěru. Podle těchto smluv mají povinnost kromě zapůjčené částky navýšené o úroky zaplatit další poplatky a provize. Tyto neúrokové náklady na úvěr jsou velmi vysoké a odpovídají několika desítkám procentních bodů zapůjčených částek. S odkazem na nadhodnocenou a nepřiměřenou povahu těchto nákladů požádali tito spotřebitelé polský soud, aby předmětná ujednání prohlásil za zneužívající. Dvě z těchto smluv rovněž stanoví, že splátky úvěru jsou splatné výlučně v hotovosti do rukou zástupce věřitele v místě bydliště dlužníka.

Polský soud požádal Soudní dvůr o výklad směrnice o zneužívajících ujednání ve spotřebitelských smlouvách¹. Chtěl by vědět, zda ujednání týkající se neúrokových nákladů na úvěr mohou být kvalifikována jako zneužívající pouze z toho důvodu, že tyto náklady jsou zjevně nepřiměřené k poměru k plnění poskytovanému prodávajícím nebo poskytovatelem. Předkládající soud se rovněž táže, zda smlouva může nadále existovat poté, co byla prohlášena za neplatná ujednání vyžadující splacení úvěru v místě bydliště spotřebitele.

Soudní dvůr ve své odpovědi připomněl, že smluvní ujednání je považováno za zneužívající, jestliže způsobuje významnou nerovnováhu v právech a povinnostech smluvních stran v neprospěch spotřebitele. **Taková nerovnováha může vyplývat z pouhé skutečnosti, že neúrokové náklady, které nese spotřebitel, jsou zjevně nepřiměřené v poměru k zapůjčené částce a službám poskytovaným jako protiplnění, které souvisejí s poskytnutím a správou úvěru.** Zneužívající povahu ujednání lze zpravidla posoudit pouze v případě, že jejich účelem není vymezit hlavní předmět smlouvy nebo že se netýkají přiměřenosti mezi cenou nebo odměnou a službami poskytovanými jako protiplnění. Bude tedy na vnitrostátním soudu, aby ověřil, zda tomu tak je v projednávaném případě. V případě záporné odpovědi bude muset vnitrostátní soud posoudit, zda vnitrostátní právní úprava jakožto právní úprava zajišťující vyšší úroveň ochrany umožňuje takové posouzení provést.

Konečně v případě, že vnitrostátní soud prohlásí ujednání vyžadující splacení úvěru v místě bydliště spotřebitele za neplatné z důvodu, že umožňuje věřiteli vyvíjet nezákonný nátlak, může být smlouva nevykonatelná, a tedy **neplatná v plném rozsahu**. Je-li však zneužívající prvek tohoto ujednání oddělitelný od zbytku tohoto ujednání, jeho zrušení může stačit k obnovení skutečné rovnováhy mezi smluvními stranami. V takovém případě může smlouva **nadále existovat** a spotřebitel **si může zvolit jakýkoli způsob platby** z těch, které jsou přípustné podle vnitrostátního práva.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění rozsudku a jeho shrnutí](#) jsou zveřejněny na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Zůstaňte ve spojení!

¹ [Směrnice Rady 93/13/EHS](#) ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách.